

Duurzame globalisering of regionalisering?

5e Dag van Alternatieven
7 november 2009

Analyse

Alternatieven

Strategie

Analyse - ontwikkelingen

- Schuldenlasten, grote invloed Wereldbank en IMF op beleid in ontwikkelingslanden -> comparatieve kostentheorie maatgevend
- Geen rekening met speciale kenmerken landbouw; overschotten ook bij lage prijzen, noodzaak van kostendeckende prijzen
- Deregulering, privatisering en liberalisering in Noord en Zuid
- Opleggen westers ontwikkelingsmodel (olie, kapitaal en concurrentie) in plaats van zelfvoorziening en samenwerking
- Van bindende overheidswetgeving naar Public Private Partnerships
- Alleen vrijhandelsafspraken kunnen met sancties worden afgedwongen, mensenrechten- en milieuverdragen niet
- Prioriteit exportgeoriënteerde productie boven productie voor eigen basisbehoeften
- EU GLB: van kostendeckende prijzen naar lage prijzen + inkomenssubsidies, geen zelfvoorziening eiwitten en oliën
- Biobrandstoffen-richtlijn, toenemende vleesconsumptie ontwikkelingslanden

Analyse - gevolgen

VERSTORING MARKTEN EN NATUULIJKE KRINGLOPEN

- Productie onder de kostprijs in landbouw in Noord en Zuid door verstoring van lokale en nationale markten, overproductie.
  - Kaalslag onder kleine boeren en familiebedrijven -> voedselcrisis
  - Grootgrondbezitters en multinationals in toelevering, handel en verwerking profiteren, door zandlopermodel de consument niet
- Boeren vertrekken naar de stad, concurrentie met aanwezige arbeiders
- Verlies aan importbelasting ontwikkelingslanden; gat in de begroting
- Op vrije wereldmarkt: koopkracht westerse autorijders en vleeseters prioriteit boven recht op voedsel en levensonderhoud
- Door grote gerichtheid op export via monoculturen; nadelige effecten voor bestaanszekerheid inheemse volkeren en kleine boeren en dramatische achteruitgang biodiversiteit
- Klimaatverandering, kringlopen verstoord, oprakende natuurlijke hulpbronnen (water, vruchtbare grond, fosfaat), neokolonialisme ook van Aziatische landen → conflicten om deze hulpbronnen
- Ondervoeding – obesitas, milieuvluchtelingen, ook Europese voedsel- en energiezekerheid in gevaar

Alternatieven (1)

- Mogelijke alternatieven Internationaal:
  - Bindende internationale milieu- en sociale verdragen?
    - vervangen door Public Private Partnerships vanaf 2002
  - Belasten milieu-uitputting –en vervuiling?
    - Komt internationaal niet van de grond, CO2-emissiehandel klein begin
  - Maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzame import?
    - Vrijwillige afspraken door multinationals met enkele maatschappelijke organisatie – free-riders
    - Geen of gebrekkige consultatie plaatselijke milieugroepen, inheemse volkeren en kleine boeren
    - Geen aandacht voor mondiale voetafdruk, zeer beperkt aandacht voor voedselzekerheid, werkgelegenheid
    - Verdringingseffecten ook bij echt 'duurzame' import
    - Haalt de energie maatschappelijke organisaties af van effectieve oplossingen

Alternatieven (2)

- Internationaal:
  - Schuldenkwijtschelding, grondstoffenovereenkomsten, fair trade
  - Regionale zelfvoorziening via drastische hervorming WTO en FTA's die voedsel- en energiesoevereiniteit mogelijk maakt
- EU/Nationaal:
  - Hervorming Europees Landbouwbeleid
    - Importheffingen verhogen en productiebeheersing
    - Kostendeckende prijzen in plaats gesubsidieerde export
    - Betalen voor groene dienstverlening natuur, landschap, duurzame voedsel- en energievoorziening
  - Europese ecotaxen op fossiele brandstoffen, Feed In-tarief
  - Stoppen met subsidiëring grote infrastructurele projecten en van R&D technologie met hoog fossiele brandstoffengebruik
  - Uiteindelijk: minder geld naar leger, oorlogen om hulpbronnen
  - Meer overheidsgeld naar energiebesparing, duurzame energie, openbaar vervoer

Strategie

- Knelpunten en belemmeringen:
  - Visie neoliberale ideologen blijft overheersen in politiek
  - Misvattingen: protectionisme is fout, geen relatie gelegd tussen vrijhandel en klimaat-, energie- en voedselcrises
  - Lobby (multinationale) bedrijfsleven samen met enkele NGO's
  - Media: van hype naar hype i.p.v. waardevolle informatie
- Voordelen zelfvoorzienende samenleving naar voren brengen:
  - Mensen zoeken een wenkend perspectief, 45 % + 22% bevolking (Planbureau voor de Leefomgeving)
  - Bruto Nationaal Geluk i.p.v. BNP; Leren van 'Ladakh' en inheemse bevolkingsgroepen in plaats van 'ontwikkelen'
- Samenwerkingsverbanden – mogelijke partners:
  - Maatschappelijke organisaties, vakbonden, boeren (Via Campesina), MKB, kerken en andere religies, Transition Towns, ZOZ-Ode-Onkruid-lezers, bezoekers natuurwinkels
- Parlementair onderzoek afgesloten vrijhandelsverdragen